

ધોરણ :- 8

ગુજરાતી

12. નવી વર્ષના સંકલપો

અભ્યાસ / સ્વાધ્યાય

Sem : 2

અભ્યાસ

પ્રશ્ન 1. નીચેના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો
વિકલ્પ પસંદ કરી આપેલા માં દર્શાવો.

(એ) લેખકે વહેલા ઉઠવાનો સંકલ્પ કર્યો કારણ કે..

ખ

(ઝ) લેખકને હાસ્યલેખ લખવા માટે યોગ્ય સમય લાગ્યો.

(ખ) લેખકની જિંદગીમાં લગભગ ચાર વર્ષ જેટલો વધારો થાય.

(ગ) વહેલા ઉઠીને ધ્યાન-યોગાસન કરવા માટે.

(ધ) વહેલા ઉઠીને કસરત કરવા માટે.

(૨) ચા બંધ કરનાર ભાઈનો સંકલ્પ તૂટી ગયો, કારણ કે...

ધ

(૩) એમના સંકલ્પથી ઇન્દ્રનું આસન ડોલી ઉઠ્યું.

(૪) ચાની જહેરખબરે એમને ચળાવી દીધા.

(૫) માતા-પિતા, પત્ની-બહેન અને મિત્રોના પ્રેમને કારણે.

(૬) માંદગીના ઉપવાસમાં ચા પીવાના કારણે રાહત થવાથી.

(૩) નવા વર્ષના સંકલ્પો એટલે વહેલી પરોફનું આકળ એમ
લેખક શા માટે કહે છે ?

ખ

(ક) સાંજે નક્કી થાય અને સવારમાં તૂટી જાય છે.

(ખ) આકળની જેમ અલ્પજીવી હોય છે.

(ગ) સંકલ્પો વિચારીને લેવાતા નથી.

(ધ) સંકલ્પો દર બેસતાવર્ષે લેવામાં આવે છે.

- (૪) લેખકના મતે સંકલ્પો પાણી શકાતા નથી કારણ કે.. ૫
- (૫) તે પાળવાની મજ્જમતાનો અભાવ હોય છે.
- (૬) સંકલ્પો ઉત્તાવણે લેવાયેલા હોય છે.
- (૭) દેખાડેખીના કારણે લેવાયેલા હોય છે.
- (૮) સંકલ્પો માત્ર લેવાના હોય છે.

પ્રશ્ન 2. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(1) લેખક નવા સંકલ્પો ક્યારે કરે છે ?

➤ લેખક નવા સંકલ્પો બેસતા વર્ષ કરે છે.

(2) વહેલા ઉઠવાથી લેખક કેટલાં વર્ષ બચાવવા માગે છે ?

➤ વહેલા ઉઠવાથી લેખક 50 વર્ષ બચાવવા માગે છે.

(3) એલાર્મ ઘડિયાળનું સમારકામ ક્યાં સુધી ચાલ્યું ?

➤ એલાર્મ ઘડિયાળનું સમારકામ કાતિકી પૂર્ણિમા સુધી ચાલ્યું.

(4) ઇન્દ્રનું ઇન્દ્રાસન ડોલાવનાર લેખકનો કયો સંકલ્પ હતો ?

➤ લેખકનો ચા ન પીવાનો સંકલ્પ ઇન્દ્રનું ઇન્દ્રાસન ડોલાવનાર હતો.

(5) માંદગીના બહાને ચા શરૂ કરનારના સંકલ્પનું શું થયું ?

➤ માંદગીના બહાને ચા શરૂ કરનારનો ચા નહિ પીવાનો સંકલ્પ સ્વર્ગો સિધાવ્યો અને તેનો ફરી કદી પુનર્જીન્મ થયો નહિ.

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન 1. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(1) નવા વર્ષે લેખક કયા-કયા સંકલ્પ કરે છે ?

►નવા વર્ષે લેખક આટલા સંકલ્પો કરે છે : (1) આખું વર્ષ વહેલા ઊઠવું.

(2) નિયમિત નોંધપોશી લખવી. (3) આજ પછી કસરત ન કરી હોય તે દિવસે જમવું નહીં. (4) કદી ચા ન પીવી. (5) હંમેશાં દોઢ કલાક કાંતવું.

(6) ત્રણ કલાક વાંચવું, વાંચવું ને વાંચવું જ. (7) રોજ ગીતાનો એક-એક શલોક મોઢે કરવો. (8) પાઈએ પાઈનો વ્યવસ્થિત હિસાબ રાખવો.

(2) બેસતા વર્ષે સામાન્ય જનોના મનમાં કયા વિચારો આવે છે?

➤ બેસતા વર્ષે સામાન્યજનોના મનમાં એકાએક વિચાર આવે છે કે આપણે પણ બુદ્ધ, મહાવીર, વિવેકાનંદ કે નેપોલિયન થવું. તેમને જીવનનાં વર્ષો નિરશ્શેક સરી જતાં લાગે છે. તેથી એકદમ કંઈક કરી નાખવું, એવા વિચાર તેમના મનમાં આવે છે.

(3) નવા વર્ષે લીધેલા સંકલ્પો ટકી રહે છે ખરા ? શા માટે ?

➤ નવા વર્ષે લીધેલા સંકલ્પો ટકી રહેતા નથી; કારણ કે બેસતા વર્ષના દિવસે લોકો ઉત્સાહમાં આવીને સંકલ્પો કરે છે, પણ એ શબ્દરચના હરીકાઈના અરધા ભરાયેલા ભૂહની જેમ એમ ને એમ પડ્યા રહે છે.

(4) આ પાઠમાંથી એક વિનોદી ભાગ વર્ગ સમક્ષ રજુ કરો.

➤ આ પાઠમાંનો એક વિનોદી ભાગ : લેખકના એક સંબંધી નવા વર્ષે ક્રોધને જીતવાનો સંકલ્પ કરે છે. આ સંકલ્પ વિશે તે પત્નીને જાણ કરે છે ત્યારે પત્ની એમને ટકોર કરે છે કે તમે સંકલ્પ તો કર્યો, પણ એ પાણી બતાવો ત્યારે સાચા ! આ સાંભળીને એ ભાઈનો મિજાજ છટક્યો અને તેઓ ખૂબ ગુસ્સે થઈ ગયા. તેમનો સંકલ્પ એ જ વખતે તૂટી ગયો.

પ્રશ્ન : 2 પાઠના આધારે નીચેનાં વિધાનો સમજવો :

(1) નવા વર્ષના સંકલ્પો એટલે વહેલી પરોફનું ઝાકળ.

➢ જેમ પરોફનું ઝાકળ સૂર્ય ઉગે કે તરત ઉડી જાય છે એમ નવા વર્ષના સંકલ્પો પણ લાંબો સમય ટકતા નથી, તરત જ અદશ્ય થઈ જાય છે.

(2) વા વાતાં ચિડાવું ને પાન ખરતાં પીડાવું.

➢ એક સંબંધીએ નવા વર્ષના દિવસે કોધને જીતવાનો સંકલ્પ કર્યો.

તણે પોતાના આ સંકલ્પની વાત પત્નીને કરી ત્યારે તણે તરત જ
વ્યંગમાં કહ્યું, "તમારો સંકલ્પ તો ગમ્યો, પણ પાળો તો ખરા." આ
સાંભળીને તેમનો મિજજ છટક્યો. એ વ્યક્તિનો સ્વભાવ વા વાતમાં
ચિડાવું અને પાન ખરતાં પીડાવું એવો હતો. જે વ્યક્તિ વાત વાતમાં
ચિડાઈ જતી હોય તે કોધ પર કાબૂ શી રીતે રાખી શકવાની? એ જ
રીતે પાન ખરે ને જે ચિડાય એટલે કે નાની એવી વાતમાં દુઃખી
થતી હોય તે કોધને કઈ રીતે જીતી શકવાની?

પ્રશ્ન 3. નીચેના શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્યો લખો :

(1) આત્મસુધારણા

► દરેક વ્યક્તિએ બેસતા વર્ષે આત્મસુધારણા માટે કોઈ ને કોઈ સંકલ્પ કરવો જોઈએ.

(2) અઠવાડિયું

► અઠવાડિયું વીતી ગયું છતાં વિદેશ ગયેલા દીકરાના કોઈ સમાચાર આવ્યા નહિ.

(3) ઝારજિયાં

➤ દીકરીને સાસરે વળાવતાં માની આંખમાં ઝારજિયાં આવી ગયાં.

(4) ઉચ્ચારણ

➤ દરેક વ્યક્તિએ બોલતી વખતે શુદ્ધ ઉચ્ચારણ પર ધ્યાન આપવું જોઈએ.

પ્રશ્ન 4. શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ લખો :

(1) રસ વગરનું

➤ નીરસ

(2) પોતાની જતને સુધારવી તે

➤ આત્મસુધારણા

(3) ઈન્દ્રનું આસન

➤ ઈન્દ્રાસન

(4) ફરીથી જન્મ લેવો ત

➤ પુનર્જન્મ

(5) દુનિશ્ચયવાળું

➤ દુનિશ્ચયી

પ્રશ્ન 5. નીચેનામાંથી કંકસમાસ ઓળખો અને નીચે લીટી દોરો :

- (1) મિત્રતા તો કૃષ્ણ-સુદમાની જ !
- (2) ઘરમાં અહીં-તહીં સામાન પડ્યો હતો.
- (3) આડ પર દસ-બાર પંખી બેઠાં હતાં.

THANKS

FOR WATCHING